

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ చతుఃపంచాశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ చతుఃపంచాశః సర్గః ॥

రాజ్ఞా నృగేణ స్వపుత్రాయ రాజ్యం దత్త్వా భూమౌ రుచిరం గర్తం నిర్మాణ్య
తత్ర ప్రవిశ్య శాపస్యోపభోగకరణం

రామస్య భాషితం శ్రుత్వా లక్ష్మణః పరమార్థవీత్ |
ఉవాచ ప్రాంజలిర్వాక్యం రాఘవం దీప్తతేజసం || 7.54.1 ||

అల్పాపరాధే కాకుత్స్థ ద్విజాభ్యాం శాప ఈదృశః |
మహాన్ నృగస్య రాజర్షేర్యమదండ ఇవాపరః || 7.54.2 ||

శ్రుత్వా తు పాపసంయుక్తమాత్మానం పురుషర్షభ |
కిమువాచ నృగో రాజా ద్విజౌ క్రోధసమన్వితౌ || 7.54.3 ||

లక్ష్మణేనైవముక్తస్తు రాఘవః పునరబ్రవీత్ |
శృణు సౌమ్య యథా పూర్వం స రాజా శాపవిక్షతః || 7.54.4 ||

అథాధ్వని గతౌ విప్రౌ విజ్ఞాయ స నృపస్తదా |
ఆహూయ మంత్రిణః సర్వాన్ నైగమాన్ సపురోధసః || 7.54.5 ||

తానువాచ నృగో రాజా సర్వాశ్చ ప్రకృతీస్తథా |
దుఃఖేన సుసమావిప్లవః శ్రూయతాం మే సమాహితాః || 7.54.6 ||

నారదః పర్వతశ్చైవ మమ దత్త్వా మహద్భయం |
గతౌ త్రిభువనం భద్రౌ వాయుభూతావనిందితౌ || 7.54.7 ||

కుమారోఽయం వసుర్నామ స చేహాద్యాభిషిచ్యతాం |
శ్వభ్రం చ యత్ సుఖస్పర్శం క్రియతాం శిల్పిభిర్మమ || 7.54.8 ||

యత్రాహం సంక్షయిష్యామి శాపం బ్రాహ్మణనిఃసృతం |
వర్షఘ్నమేకం శ్వభ్రం తు హిమఘ్నమపరం తథా || 7.54.9 ||

గ్రీష్మఘ్నం తు సుఖస్పర్శమేకం కుర్వంతు శిల్పినః |
ఫలవంతశ్చ యే వృక్షాః పుష్పవత్యశ్చ యా లతాః || 7.54.10 ||

విరోప్యంతాం బహువిధాశ్చాయావంతశ్చ గుల్మినః |
క్రియతాం రమణీయం చ శ్వభ్రాణాం సర్వతోదిశం || 7.54.11 ||

సుఖమత్ర వసిష్యామి యావత్కాలస్య పర్యయః |
పుష్పాణి చ సుగంధీని క్రియంతాం తేషు నిత్యశః || 7.54.12 ||

పరివార్య యథా మే స్యురధ్యర్థం యోజనం తథా |
ఏవం కృత్వా విధానం స సన్నివేశ్య వసుం తదా || 7.54.13 ||

ధర్మనిత్యః ప్రజాః పుత్ర క్షత్రధర్మేణ పాలయ |
ప్రత్యక్షం తే తథా శాపో ద్విజాభ్యాం మయి పాతితః || 7.54.14 ||

నరశ్రేష్ఠ సరోషాభ్యామపరాధేఽపి తాదృశే |
మా కృథాస్త్వనుసంతాపం మత్కృతే హి నరర్షభ || 7.54.15 ||

కృతాంతః కుశలః పుత్ర యేనాస్మి వ్యసనీకృతః |
ప్రాప్తవ్యాన్యేవ ప్రాప్నోతి గంతవ్యాన్యేవ గచ్ఛతి || 7.54.16 ||

లబ్ధవ్యాన్యేవ లభతే దుఃఖాని చ సుఖాని చ |
పూర్వే జాత్యంతరే వత్స మా విషాదం కురుష్వ హ || 7.54.17 ||

ఏవముక్త్వా నృపస్తత్ర సుతం రాజా మహాయశాః |
శ్వభ్రం జగామ సుకృతం వాసాయ పురుషర్షభ || 7.54.18 ||

ఏవం ప్రవిశ్యేవ నృపస్తదానీం

శ్వభ్రం మహద్రత్నవిభూషితం తత్ |

సంపాదయామాస తదా మహాత్మా

శాపం ద్విజాభ్యాం హి రుషా విముక్తం || 7.54.19 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే

ఉత్తరకాండే చతుఃపంచాశః సర్గః ||